

ТАЙНИТЕ НА ГИНЕКЕИТЕ

Начинът, по който Момо Капор се е калил като писател, изобщо е единственият случай в нашата по-нова култура и като такъв е отличен прецедент. Избегнал всички клишета на изтърканата литературна кариера, той с чиста спонтанност и чувство за модерното, той усъвършенства своя стил, работейки във вестници, които са в пряк заговор с всекидневието. Предоставяйки безброй “материални” и “текстове” за тъй наречените “женски вестници”, той трябва да черпи от самия терен, *от прозата на онзи живот, който единствен може да бъде живот на прозата*. Той трябваше да пише така, че да бъде охотно четен, а това е школа, която единствено оформя добрия писател: нашите масмедиии оправдаха функцията си най-вече с това, че накараха един Момо Капор да се самопроизведе (самореализира). В това негово преминаване през чистилището на “женските вестници”, чийто любимец остана до ден днешен, виждам основните черти на едно подобно начинание, което едва днес печели по значение. Преди стотина години големият херметически поет Стефан Маларме сам олицетворявал цял един “женски вестник”, и то като му бил издател и като същевременно под десетина разни (женски) псевдоними изпълвал своите броеве от първата до последната страница. Неговото списание “La dernière mode” излизало в Париж от юли до декември 1874 год. (по повод на сегашното препечатване за това пише G. Mariotti в “L’Espresso” от 5.VIII 1979 год.), а Маларме същевременно бил главния редактор Мараскен, водещата модната рубрика Маргьорит дьо Понти, сътрудничката от Лондон мис Сетин, водещият театралната, литературната и салонната рубрика, господин IX, кулинар-

ният експерт Шеф дъо Буш дъо Бребан, италианският декоратор Марлиани... и т. н. Поемайки тази поредица роли и говорейки с цялото възможно многообразие, което те налагали, Маларме не само парадирал със своята виртуозност (при което изобщо не пародирал своето "сериозно" литературно ниво!), а съгласувал една своеобразна *похвала на жените като читателки*. Чувствителността му, която направила възможна подобна travestия, била само доказателство, че само в нея се крие истинското разбиране на света, който иначе се изпълзва на повърхностното, елементарно, грубо мъжко гледище. По повод на стила в това списание - което той издавал по комерсиални причини, но над което и много години по-късно с носталгия бленувал, както казва в едно писмо до Верлен - е забелязано, че той "феминизирал свое-то писане, подражавайки на бъбренето в гинекеите". Атмосферата на изключителното женско събрание (гинекея) може да има за мъжа, който е изключен от него, "аромата на великите мъдрословни езици"... Повърхностното бъбрене сред жените, при ситуации, когато те са истински онова, което са, от другата страна на принудата да играят поетата роля в мъжкия свят, всъщност "докосва крайните ценности". В историята на литературата малко писатели малко писатели са сварили жени в тяхната частност, а предрешването на Маларме в ролите на съветнички, е само един опит на мъж да се вмъкне в гинекеите.

По подобен начин и Капор проби своя път до душите на читателките, и то не само с изключителното си умение да се постави на мястото на своите женски образи. *Неговото разбиране на света е маркирано от женски ценности*, от онези, за които Ромен Гари твърди, че са единствените истински ценности на цивилизацията: нежност, съчувствие, ненасилие, уважаване на слабостта, майчинство, въображе-

ние... Капор единствен в нашата по-нова литература, твърдя това, усети настъпването на *Епохата на Водолея*, значи времето на съществена смяна на ценностите, времето на здравча на мъжкия шовинизъм. Женствения характер на неговата (писателска) душа не му дава възможност обаче да разкрива воайорски за мъжете тайните на гинекеите - защото, щом обсъждаме тази тема, дори и той още не е надничал в сауна, родилно, фризорски салон или във фоайето на гинекологична клиника, а това впрочем не е сторила дори и Ерика Йонг, която локализира женската душа на погрешно място - а да поставя стойностите на гинекеите в центъра на вниманието.